

ՄԵՆՅԱԿ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՌԱՆՈՒՆՆԵՐԸ
ԲԱՐԲԱՌԱՅԻՆ ՀԱՅԵՐԵՆՈՒՄ¹

Դեռևս հին մատենագրության մեջ վկայված է *սենյակ* բառանունը՝ խուց, սրսկապան, ներքին բնակարան, շտեմարան, մթերանոց, մառան, գանձարան, կանանոց իմաստներով: *Սենյակ* բառից են բաղադրված 5-րդ դարում արձանագրված *սենեկապետ*, *սենեկապան*, *սենեկիկ* բառանունները: Նշենք, սակայն, որ *սենյակ* բառանունը՝ որպես տան բաղկացուցիչ մաս, հայերենի բարբառներում գրեթե վկայված չէ: Տան բաղկացուցիչ մասերը բարբառային հայերենում ունեն յուրօրինակ այլ դրսևորումներ, որոնցից են *օթախ*, *օդա*, *խորթանոց*, *փօղան*, *սրախ* և այլն:

Ինչպես հայտնի է, *օթախը*՝ որպես սենյակ հասկացության նշանակելի, դիտարկված է որպես թուրքական փոխառություն: Ըստ «Միջին հայերենի բառարանի» հեղինակների՝ միջին գրական հայերենի զարգացման երկրորդ շրջանի գրավոր հուշարձաններում (14-16-րդ դդ.) ներթափանցել են թուրքերեն բառեր, որոնք նրանք համարում են ամբողջությամբ ժողովրդական փոխառություններ: Դրանք գործածական են եղել խոսակցական լեզվում, և *տուն*, *տնային իրեր* իմաստային խմբում լեզվաբանները ներառում են *օթաղ*՝ իջևան, հանգրվան, *օտայ*՝ սենյակ² բառերը: Մեր կարծիքով, *օթախ*-ը կարող է աղերսներ ունենալ հնիս-ի *օթ* արմատի հետ, մանավանդ որ հին հայերենում այն *օթանոց*՝ սենյակ, բնակարան, *օթոց*՝ ննջարան, սենյակ իմաստներով գործածվել է: ՆՀԲ-ում *օթ* արմատը նույնիսկ լծորդված է թրք. *օթագ* (*otak*) «մեծ վրան», *օդա* «սենյակ» բառերին: Հ.Աճառյանը բերում է նաև

¹ Հետազոտությունն իրականացվել է ՀՀ ԳԿՆ ԳՊԿ-ի կողմից տրամադրվող ֆինանսական աջակցության շնորհիվ՝ 15-6B101 գիտական թեմայի շրջանակներում:

² Ռ.Ղազարյան, Հ. Ավետիսյան, *Միջին հայերենի բառարան*, հ. Բ, Ե., 1992, էջ 131-134:

Սրմագաշյանի կարծիքը, ըստ որի՝ հայերեն *օթևանը* համեմատում է *ռուս. otel*, ֆրանսերեն *hotel* բառերի հետ³:

Բարբառային հայերենում *օթախ* (նաև՝ օտաղ հնչաձևով) բառանունը՝ որպես *սենյակ* հասկացության նշանակելի, գործածական է եղել Կարինում, Բասենում, Նոր Բայազետում, Մակուում, Մուշում, Կարճևանում, Նախիջևանում և այլուր:

Հայերենի բարբառներում առկա է նաև *օղա*-ն, որը, ինչպես վերևում նշեցինք, ծագումնաբանորեն առնչակից է թուրքական նույն *oda* բառանվանը: Մակայն *օթաղ* և *օղա* բառանունները բարբառային հայերենում իմաստային առումով տարբեր բաշխվածություն ունեն: *Օթաղը* բարբառային հայերենում ընդհանրապես *սենյակ* իմաստով է գործառում: *Օղան* հին ժամանակներում եղել է գոմին կից և կոչվել է *թավլի օղա*: Այնուհետև քաղաքային բնակարաններում *օղան*, գոմից անջատվելով, որպես վերնահարկ կառուցվում էր գոմի վրա, և կամ էլ բնակարանի մեջ մի առանձին բաժին հատկացվում էր *օղա*-յին, որը սենյակ էր հյուրերի համար:

Ս.Մալխասյանցի բառարանում վկայված են *օղա* բառանվան հետևյալ նշանակությունները. 1. Հին տների մեջ այն բաժանմունքն է, որը հատկացված է որպես ճաշելու, հյուրեր ընդունելու, քնելու սենյակ (*մեծ օղա*, *պզղի օղա*, Մամավարը տարեք *օղեն*, ես էլ կուգամ եարիս մօտեն): 2. Գյուղական տների այն հատվածը, որտեղ օջախ է վառվում, և որտեղ հյուրեր են ընդունում (*Օղան* գոմի կողքին էր, Ձմեռը *օղի* օջախը միշտ վառ է լինում): 3. Նաև կտորեղեն ծախող խոշոր առևտրականի գրասենյակ կամ մագազին (Գնա՝ *օղեն*, աղան այնտեղ է)⁴:

Օղա բառանունը բարբառներում դրսևորված է *օտա*՝ Նախիջևան, *էօղա*՝ Վան, *ուղօ*, *ուղա*՝ Մուսա լեռ (Քիլե՛ ուրթունք յեմ *ուղան*, բառգինք (Արի՛ գնանք

³ **Հ.Աճառյան**, *Հայերեն արմատական բառարան* (այսուհետ՝ ՀԱԲ), հ. 4, Ե., 1979, էջ 610:

⁴ **Ս.Մալխասեանց**, *Հայերեն բացատրական բառարան* (այսուհետև՝ ՀԲԲ), հ. 4, Ե., 2010, էջ 601:

իմ սենյակը քնենք), Յադ շըրեն միշը քառսուն *ուղօ* գ՞ր (Այդ ժայռի մեջ քառասուն սենյակ կար) հնչաձևերով⁵:

Եվրոկիայում *օտա*-ն սենյակն է: Հ.Գագանձյանի բերած նմուշներում այսպիսի օրինակ ունենք. «Օր մը կեսուրը *օտան* ալելու ատենը՝ հեմեն աղապապան (սկեսրայրը) ոտքի կ'ելլէ, աւելը կը խըլէ, ես պիտ ալիմ ըսելով» «Մէ մըն ալ քիշերը գարթննան քի *օղան* լուսավորվեր է»⁶:

Կարինի բարբառում, որպէս *սենյակ* հասկացության նշանակելի, բառը *հօղա* բառագուգարանությամբ է վկայված⁷: Նոր Բայազետի (Լանջաղբյուր, Գեղարքունիք գ.-եր) և Դիաղինի (Վարդենիս ք.) խոսվածքներում *հօղա*-ն գոմ, ինչպէս նաև նախասրահ նշանակություններով է գործածվում: Օրինակ՝ Գեղարքունիք գ.-ում *թալվի հօղա*-ն գոմի նախասրահն է, իսկ Վարդենիսում *հօղէ*-ն գոմն է:

Հայերենի բարբառներում *նախասրահ*, *միջանցք* հասկացության բառանուն է փաստված *սրահ*-ը, որը վկայված է դեռևս հին հայերենում մեծ սենյակ, դահլիճ, սենյակի մեջ կամ դռան վրա կախված վարագույր, առագաստ, սրահակ ձևով՝ փոքր սրահ կամ վրան և այլ իմաստներով⁸: Գ. Ջահուկյանը բառը համարում է իրանական փոխառություն՝ ընդգրկելով իրանական փոխառությունների՝ բնակարան, տուն, կահ-կարասի իմաստային թեմատիկ խմբում⁹:

Բարբառային հայերենում *սրահ* բառանունը հանդես է գալիս հետևյալ հնչատարբերակներով՝ 1. *սըրախ* (հ>խ անցումով) Նոր Բայազետում, Դիաղինում, Մալմաստում, Մակուում, Վանում, Մուշում, Ալաշկերտում և այլն: 2. *սըրայ*՝ Սևանի Ծովագյուղում (Արծափից եկածներ), 3. *սըրահ*՝ Գորիս,

⁵ Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն, հ. 16, , Ե., 1984, էջ 42, 44:

⁶ Հ.Գագանձեան, Եւրոկիոյ հայոց գաւառաբարբառը, Վիեննա, 1899, էջ 6:

⁷ Հ.Մկրտչյան, Կարինի բարբառը, Ե., 1952, էջ 167:

⁸ Հ.Աճառյան, ՀԱԲ, հ. 4, էջ 281-282:

⁹ Գ.Ջահուկյան, Հայոց լեզվի պատմություն. Նախագրային ժամանակաշրջան (այսուհետ՝ ՀԼՊ. ՆԺ), Ե., 1987, էջ 572:

Երևան, Ղարաբաղ և այլն, 4. *սոյօֆ, սորօֆ*՝ Ջեյթուն¹⁰, 5. Քեսաբում բառանունը փաստված է յուրօրինակ *սուրհրվէգ (սուրհունգ)* հնչաձևով: Հիշյալ բառանունը բարբառներում ունի հիմնականում բակում՝ տան դռան առաջ, վրան ծածկ ունեցող, գետնի երեսին փոքր պատշգամբ, նախագավիթ, անդաստակ նշանակությունները¹¹: Հ.Աճառյանը, ի դեպ, փաստում է, որ Մուշում *սըրայ*-ը նաև մատան, իսկ *սրանոցը* Ղարաբաղում ձիթհանք իմաստներով է գործառում¹²: Խոյի բարբառում *սրահի* փոխարեն գործածվել է *չարդաղ* թուրքերեն բառանունը¹³: Հայոց լեզվի բարբառային բառարանում Հայկական ժողովրդական հեքիաթներից բերված են բարբառային հայերենում *սրահ* բառի գործածության օրինակներ (Խինգ կուժ ջուր ի *սըրահին* ա, կբբբբ, կըըըը մէչ դագնին: Օղտն էլ մորթըմ, մին շախկան ուրանց *սըրահան* կախ տամ, մըեկալը նի տամ փոսը, թաղըմ)¹⁴:

Սահակ վարդապետ Ամատունու բառարանում *սրահ, միջանցք* հասկացության բառանուն է արձանագրված նաև *շուսք*-ը, որի առաջնային իմաստն է շուք, սովեր, իսկ երկրորդ իմաստը՝ տան դռնից մինչև բակի մուտքը ծածկված երկայն, նեղ գավիթ, սրահ, *շուսգ* (Շիրակի Շիրվանջուղ գ.)¹⁵:

ՀԼԲԲ-ում ևս վկայված են *շվսք, շվսգ* բառանունները՝ որպես տան գավիթ, տան դրսի դռնից մինչև բակի մուտքը ծածկված ու նեղ տարածություն, որ պաշտպանում է արևից, տան առջևի գավիթ: Օր.՝ Աբօն պակաս բաներ չունի՝ գլխատուն, գոմ, *շվսք*, գիուկ: Մտա էդոնց վառելիքի փետերի արանքը, որ *շվսքի* մեջը դարսած էր: Բառանունը գործածական է հետևյալ հնչաձևերով. *շըվսք*՝ Սեբաստիայում, Կարինում (Շիրակ), *շվսգ*՝

¹⁰ Հ.Աճառյան, տե՛ս նույնը, էջ 282:

¹¹ Հայոց լեզվի բարբառային բառարան (այսուհետ՝ ՀԼԲԲ), հ. Ե, Ե., 2008, էջ 392:

¹² Հ.Աճառյան, Հայերեն գաւառական բառարան (այսուհետ՝ ՀԳԲ), Թիֆլիս, 1913, էջ 986:

¹³ Մ.Ասատրյան, Ուրմիայի բարբառը, Ե., 1962, էջ 250:

¹⁴ ՀԼԲԲ, հ. Ե, Ե., 2008, էջ 392:

¹⁵ Ս.Ամատունի, Հայոց բառ ու բան, Վաղարշապատ, 1912, էջ 522:

Կարին (Շիր.), Խոտրջուր, *շրվակ*՝ Մեղրի, Կարին¹⁶: Այսօր էլ բարբառախոս միջավայրում՝ Ծաղկահովիտի Բերքառատ (նախկին Ախուլա գ.), Ախալքալաքի Վաչիան, Արթիկի մի շարք գ.-երի խոսվածքներում, մեզ հանդիպել է հիշյալ բառանվան գործածությունը՝ *շրվակ* հնչածով:

Շվաք-ի՝ որպես տան դրսի դռնից մինչև բակի մուտքը ծածկված ու նեղ տարածություն, որ պաշտպանում է արևից, ինչպես նաև տան առջևի գավիթ նշանակությունները արդեն իսկ ենթադրել են տալիս, որ հիշյալ բառանունը շուք, ստվեր իմաստով *շվաք* բառանվան փոխաբերացմամբ, բառիմաստի ընդլայնմամբ առաջացած բառ է:

Գրաբարում չվկայված հնդեվրոպական արմատներից Գ.Ջահուկյանը նշում է արմատներ, որոնք գալիս են հայերենի հիմնական շերտի միջոցով և ենթարկվում են հայերենի ընդհանուր օրինաչափություններին: Ըստ զիտնականի, որոշ դեպքերում, սակայն, հայերենի և հնդեվրոպական մյուս լեզուների միջև հնչյունական որոշակի անհամապատասխանություններ կան, իսկ որոշ դեպքերում էլ ձայնավորման բնույթը պարզ չէ, և այս շարքում վկայված են նաև *շվակ* «բակ» (Կարինում), *շուսգ* «սրահ, գավիթ» (ՆՀԲ), թերևս նաև շվիկ «մի տեսակ կանացի գլխազարդ» (Արաբկիր) բառաձևերը: Եվ *շվակ* բառը, զիտնականի կարծիքով, աղերսներ ունի հայ. ցիւ, քիւ, խուղ, հ. իսլ. skjöl «ապաստան, շտեմարան», մ. վ. գերմ. schür «ապաստան, օթևան», հ. վ. գերմ. hūs «տուն» և այլն (հ.-ե. (s)keu) - «ծածկել, փաթաթել» բառերին¹⁷:

Փող: Գ. Ջահուկյանը, չստուգաբանված որոշ բառերի մեջ փնտրելով ուրարտական հիմքեր, հնարավոր է համարում նաև *փող* բառի ուրարտական ծագումը¹⁸: Մեր նախորդ հրապարակումներում արդեն անդրադարձել ենք *փող* արմատին՝ արձանագրելով, որ այն բարբառներում բառիմաստային տարբեր դրսևորումներ ունի: Այսպես. *փող* արմատական բառաձևով Ղարադաղում *աղբանոց* իմաստով է առկա, իսկ *փողանը* (Մոտկան, Երզնկա)

¹⁶ ՀԼԲԲ, հ., Դ, Ե., 2007, էջ 282:

¹⁷ Գ.Ջահուկյան, *Հայ բարբառագիտության ներածություն*, Ե., 1972, էջ 316:

¹⁸ Գ.Ջահուկյան, ՀԼՊ. ՆԺ, էջ 440:

թե՛ *աղբանոց* և թե՛ *փողոց* (Վան) նշանակություններով է վկայված: Վանում *խաչփողան* բարբառային բառանունը երկու փողոցների խաչվելու տեղ, այսինքն՝ խաչմերուկ իմաստով է գործառվել¹⁹: Պետոյանը Սասունի բարբառի համար արձանագրել է *փողանը*՝ որպես նեղ սրահ, միջանցք հասկացության բառանուն²⁰: Հ.Աճառյանը, ներկայացնելով *փող* արմատը, արձանագրում է, որ բառի սկզբնական նշանակությունն է եղել «սենյակների առջևի միջանցքը կամ 2 շարք կանգնած մարդկանց միջև բաց թողնված տարածությունը, որով շքադիր անձը պիտի անցնի»: Ի դեպ, գիտնականը «նեղ սրահ, միջանցք» իմաստը դիտարկում է որպես հիշյալ բառանվան հնագույն իմաստներից մեկը²¹, որը և, կարծում ենք, պահպանվել է Սասնո խոսվածքում:

Հաշտ: Բարբառային հայերենում որպես *միջանցք, սրահ* հասկացության բառանուն վկայված է նաև *հաշտ* բառաձևը, որը, ըստ Ս.Մալխասյանցի, արևելյան թուրքերենից փոխառված բառ է՝ *hašt*²²: *Հաշտ* բառանունը գործածական է Արարատյան, Ղարաբաղի, Նոր Զուղայի, Բայազետի, Մակուի խոսվածքներում՝ միջանցք, նախասենյակ իմաստով: Բառանունն ունի նաև *նախադուռ, դռան առաջ* իմաստային բաշխումը, իսկ Հավարիկում *հաշտը* անգամ դուռ իմաստով է գործառում²³:

Հ.Աճառյանի, Ս.Ամատունու, ՀԼԲԲ, Ս.Մալխասյանցի բառարաններում *սենյակ* հասկացության բառանուն է դիտարկված նաև *քրցուլակը*: Վերջինս Ղազախում և Օշականում է գործածվել և նշանակում է փոքրիկ, անշուք սենյակ, խցիկ (Եասավուլին ⁰րտեղ պրիեմ. մի քցուլակ ունենք, ընտեղ էլ մենք ենք տեղաուրւրմ)²⁴:

¹⁹ *Ջահուկյանական ընթերցումներ, Միջազգային գիտաժողովի զեկուցումներ*, Ե., 2014, էջ 64-66:

²⁰ Վ. Պետոյան, *Սասունի բարբառը*, Ե., 1954, էջ 164:

²¹ Հ.Աճառյան, ՀԱԲ, հ. 4, էջ 512-513:

²² Ստ. Մալխասեանց, ՀԲԲ, հ. 3, Ե., 2010, էջ 54:

²³ ՀԼԲԲ, հ. Գ, Ե., 2004, էջ 244:

²⁴ Հ. Աճառյան, ՀԳԲ, 1130, Ս.Ամատունի, ՀԲԲ, էջ 353-354, Ստ. Մալխասեանց, ՀԲԲ, հ. 4, էջ 596, ՀԼԲԲ, հ. Է, էջ 157:

Կեսարիայում բակից 3-4 աստիճանով բարձրանում ես և մտնում *նախաստունը*, որը տեղացները կոչում են *օրթմէ*, *չարդախ* կամ *քյօշկ*: Սա ծածկ ունեցող սրահ է՝ պատշգամբ, որի վրա բացվում են հյուրասենյակի (*մուսավիթ օղասիհ*) և *սուֆայի* (սրահ= արաբ. suffa, թուրք. sofa ձևից) դռները: Ի դեպ, *սուֆան* Կեսարիայում ծառայել է որպես ամառային ննջասենյակ²⁵:

Ինչպես գիտենք, *աչք* բառանունը, բացի տեսողության գործարան բուն նշանակությունից, բարբառային հայերենում փոխաբերացմամբ գործառվում է նաև իբրև այլ հասկացությունների նշանակելի, որոնցից են կահույքի և այլ իրերի դարակ՝ զգրոց, ջրաղացի առանձին բաժանմունք, ծառի բողբոջ, ինչպես նաև տան կամ բնակարանի ամեն մի առանձին բաժանմունքը իր դռնով ու պատուհանով, այսինքն՝ մեր խնդրո առարկա *սենյակ* իմաստով: *Աչք* բառանունը սենյակ իմաստով վկայված է Հ.Աճառյանի (Ախալքալաք, Տրապիզոն՝ Մեկ *աչք* տուն ունիմ)²⁶, Ս. Մալխասյանցի (Տունը իրեք *աչք* ունի, երկուսում իրանք են ապրում, երրորդում պահում են տավարը)²⁷ բառարաններում, ՀԼԲԲ-ում (Քաղկունը իրեք *աչք* դուրան բաց կօնիմ (Խաթաբալա)²⁸: Հարկ է նշել, որ Գեղարքունիքի և Կոտայքի մարզեր կատարած գիտարշավների ժամանակ մենք ևս արձանագրել ենք *աչք* բառանունը սենյակ հասկացության իմաստով:

Ս.Վարդանյանը Խոփայի համշենահայերի խոսվածքում փաստել է *կօրք*, *քօրք*, *գօրք* բառաձևերը նախասենյակ, կողասենյակ և *փացիսա*՝ ճաշասենյակ իմաստներով բառերը²⁹, որոնց ծագումը մեզ անհայտ է:

Խոհ՝ կերակուր, խորտիկ իմաստով իրանական արմատը վկայված է Մագիստրոսի աշխատությունում, իսկ հին մատենագրության մեջ խոհ արմատից ունենք խոհակեր՝ կերակուր եփող, խոհակերոց՝ խոհանոց

²⁵ *Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն*, հ. 1, , Ե., 1970, էջ 76:

²⁶ **Հ. Աճառյան**, ՀԳԲ, էջ 117:

²⁷ **Ստ. Մալխասեանց**, *Հայերեն բացատրական բառարան*, հ. 1, էջ 200:

²⁸ ՀԼԲԲ, Ե., 2001, էջ 77:

²⁹ **Ս.Վարդանյան**, *Կրոնափոխ համշենահայերի բարբառը, բանահյուսությունը և երգարվեստը*, Ե., 2009, էջ 298:

իմաստով (Խոհակերոցք շինեալք ի ներքոյ պատշգամացն շուրջանակի) բառերը³⁰:

Մակայն հայոց կենցաղավարության մեջ խոհանոց՝ որպէս այդպիսին, գոյություն չի ունեցել. տան կենտրոնում հիմնականում եղել է թոնիրը, որտեղ էլ պատրաստել են կերակուրը, այսինքն՝ առանձին խոհանոց չի եղել: Այդ է պատճառը, որ բարբառային հայերենում *խոհանոց* հասկացությունը գրեթէ չունի հայերեն բարբառային տարբերակներ, կամ էլ դիտարկվել են այլ բառանուններ, որոնք փոխաբերացմամբ կամ բառիմաստի ընդլայնմամբ գործածվել են հիշյալ նշանակությամբ, ինչպէս, օրինակ, *թօնդրդուն*-ը՝ Տիգրանակերտի բարբառում³¹: Խոհանոց հասկացության դիմաց որոշ բարբառներում վկայված են օտար ծագման բառեր: Օրինակ՝ Սասունում՝ *մուտրախ*³², Տիվրիկում՝ *օջախլըղ*, Բինկյանում՝ *ղազանլըխ* և *մութվախ*: Հ. Աճառյանը, ներկայացնելով թուրքերենից փոխառյալ բառերը, փաստում է, որ Պոլիսում, Ն.Նախիջևանում, Ղարաբաղում *խոհանոց* իմաստով նախապէս գործածական են եղել *աշխանա* (պրս. asxana), *աշփազխանա* պարսկերենից փոխառյալ բառանունները, այնուհետև այս հին բառերը իրենց տեղը զիջել են Պոլիսում գործածվող *մութվախ* բառանվանը³³: Ի դեպ, ազգագրագետները փաստում են, որ Խարբերդի Բինկյան գյուղում ժամանակի ընթացքում խոհանոցը ոչ միայն անջատվել է գլխատնից, այլև իր հերթին բաժանվել է երկու մասի՝ բուն խոհանոցի, որ կոչվել է, ինչպէս նշել ենք, *մութվախ*, և *ղազանլըխ*-ի (խանգիւնոց), որտեղ հաց էին թխում, դավուրմա պատրաստում, լվացքի ջուրը տաքացնում և այլն³⁴:

Այսպիսով՝ քննվող նյութի դիտարկումից պարզ է դառնում, որ հայերենի բարբառներում տան բաղկացուցիչ մասեր կազմող

³⁰ Նոր բառգիրք հայկազեան լեզուի, հ. 1, Ե., 1979, էջ 958, **Հ.Աճառյան**, ՀԱԲ, հ. 2, էջ 387:

³¹ **Ա.Հանեյան**, Տիգրանակերտի բարբառը, Ե., 1978, էջ 209:

³² **Վ.Պետոյան**, Սասունի բարբառը, Ե., 1954, էջ 147:

³³ **Հ.Աճառյան**, Թուրքերենի ազդեցութիւնը հայերենի վրայ եւ թուրքերենէ փոխառեալ բառերը Պօլսի հայ ժողովրդական լեզուին մէջ, համեմատութեամբ Վանի, Ղարաբաղի եւ Նոր Նախիջևանի բարբառներուն, Մոսկուա-Վաղարշապատ, 1902, էջ 72:

³⁴ Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն, հ. 1, Ե., 1970, էջ 78:

բառանուններում բնիկ հայերեն բառերը սակավաթիվ են: Դա հավանաբար պայմանավորված է նրանով, որ ավանդական հայկական տներն ունեցել են հիմնականում մեկ սենյակ, որտեղ էլ դրված է եղել թոնիրը: Քննվող բառանուններից բնիկ հայերեն են *աչք*, *շվագ* բառանունները, որոնք, ի դեպ, որպես սենյակ հասկացության նշանակելի, բարբառային հայերենում փոխաբերացմամբ են ձեռք բերել հիշյալ իմաստը: Տան բաղկացուցիչ մասերի բառանունների շարքում մեծ թիվ են կազմում հարևան ժողովուրդներից փոխառյալ բառերը՝ *օթախ*, *օդա*, *հաշտ*, *սրախ* և այլն: Բարբառային հայերենում խնդրո առարկա բառանուններում առկա են նաև օտար ծագման բառեր՝ *օրթմե*, *չարդախ*, *քյօշկ*, *դազանլըխ*, *աշխանա*, *աշփազխանա*, մուտրախ, սուֆա և այլն: